

KINN KOMMUNE
Postboks 294
6701 MÅLØY

Fråsegn til høyring av planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel for Kinn kommune

Vi viser til høyring av planstrategi og samfunnsdelen til kommuneplan for Kinn kommune. Frist for å kome med innspel til arbeidet er 16. oktober 2020.

Vestland fylkeskommune vurderer planane ut frå fylkeskommunens sektoransvar, målsettingar i regionale planar og vedtatt Utviklingsplan for Vestland.

Planstrategien er lagt ut på høyring samtidig med samfunnsdelen til kommuneplanen. Jamfør delegeringsreglement for Vestland fylkeskommune er det Fylkesutvalet som har mynde til å sende fråsegn ved høyring av kommunale samfunnsdelar. For å få handsama denne saka politisk hadde Fylkeskommunen behov for utsett høyringsfrist, noko kommunen ikkje hadde høve til å gje av omsyn til den vidare prosessen i kommunen. Dette høyringssvaret er difor utarbeida og sendt frå administrasjonen i Vestland fylke. Fylkesutvalet vert informert om fråsegna i referatsak utan vedtak i møte den 26.11.2020.

Innspel til planstrategien

Planfaglege merknader

Høyringsdokumentet

Ved høyring etter plan og bygningsloven blir ein oppmoda om å legge til rette for digitale løysingar. I Kinn kommune har ein velt å gjere planstrategien tilgjengeleg i den digitale plattformen *Framsikt*. Forma gjer at innhaldet vert kommunisert godt og lettfatteleg, ved at ein får teksten presentert stykkevis og med bruk av bilete. Denne digitale presentasjonen kan nok også nå ut til fleire nye lesargrupper enn tradisjonelle høyringsdokument gjer. I tillegg er det enkelt for lesaren å sjølv forstørre teksten om dette er naudsynt. Vi vil rose Kinn for denne framtidsretta måten å presentere planarbeidet på!

Vi skulle likevel ønske at planstrategien også hadde vore tilgjengeleg i eit meir manuelt format, pdf. eller liknande, der det er enklare å sjå heilskapen i dokumentet samt at dokumentet let seg arkivere. For brukargrupper som ikkje er brukarar av digitale løysingar, vil det også vere viktig å ha moglegheit for å lese planstrategien i manuelt format.

Vi merker oss at planstrategien legg opp til at *Framsikt* skal vere prioritert løysing for høyring av plandokument i Kinn framover. For at dette skal vere ei god løysing er det viktig at kommunen tilpassar løysinga slik at ho dekker dei behova som dei ulike høyringspartane har, spesielt knytt til behov for å kunne arkivere dokument, sjå heilskapen i dokumentet og universell utforming av høyringsløysing.

Planstrategien som styringsverktøy

Kinn kommune vektlegg planstrategien som politisk styringsdokument. Den fokuserer på dei planoppgåvene som er prioritert i perioden og er tydeleg på å styrke samanhengen i plansystemet i kommunen. Hovudinntrykket er at dokumentet kommuniserer tydelege satsingar for Kinn framover, og at det vert lagt til rette for at planstrategien og samfunnsdelen skal vere gode styringsverktøy for utviklinga i kommunen.

I tillegg til desse strukturelle grepa er det avgjerande at arbeidet er godt forankra både politisk og i administrasjonen i kommunen, slik at planstrategien vert følgt opp i praksis. I høyringsdokumenta kjem det ikkje tydeleg fram korleis kommunen jobbar for å sikre slik forankring av arbeidet.

Medverknad

Kommunen kan med fordel legge føringar for korleis medverknad skal følgjast opp i dei planane som skal følgje av planstrategien. Vi oppmodar spesielt om å utvikle gode modellar for samhandling innan kultur, idrett og inkludering og med frivillig sektor. Det kan vere positivt å nytte etablerte møteplassar der ein allereie har eit etablert system for å kome i kontakt og sikre medverknad frå breie grupper av innbyggjarar, særleg barn og unge, eldre og innvandrar. Ved slike medverknadsprosessar kan ein og ta i vare integreringsaspektet på ein god måte.

Prioriterte områder og planar i planstrategien

Kunnskapsgrunnlaget gjer greie for følgande sentrale utfordringar og moglegheiter i Kinn kommune:

- Handlekraft og omstillingsevne
- Flott plass å bu, besøke og drive næring
- Folketalsnedgang med færre barn og fleire eldre
- Auke attraktiviteten
- Aukande sosiale skilnader
- Klima og miljøutfordringar
- Ny kommune
- Økonomiske utfordringar

Basert på dette vert følgande tre satsingsområde prioriterte:

- Gode på klima og miljø
- Gode tenester i alle livsfasar
- Attraktiv kystkommune.

Det kjem ikkje fram kva ein legg i dei ulike satsingsområda, ei heller korleis ein har kome fram til akkurat desse tre satsingsområda. Dette gjer det vanskeleg for høyringspartane å vurdere kor godt satsingsområda følgjer opp dei utfordringane som er identifiserte. Men det kan verke som om utfordringane knytt til aukande sosiale skilnader og økonomiske utfordringar i liten grad er følgt opp i dei satsingsområda som er valt.

Det verker likevel som om dei planane som er prioritert i for utarbeiding i planperioden 2020-2025 følger opp dei tre satsingsområda i samfunnsdelen på ein god måte. Kommunen legg opp til å etablere nye planar knytt til desse dei satsingsområda. I tillegg skal ein utarbeide tre områdereguleringar, der ein kan definere langsiktige vegval for arealbruken i sentrale lokalitetar i kommunen.

Vi saknar ei oversikt over eventuelle eksisterande planar som skal vidareførast. Det er også skissert i kunnskapsgrunnlaget eit behov for temaplanar som planstrategien ikkje omhandlar og vi oppmodar kommunen difor til å utvide oversikten under kapittelet planbehov i planstrategien til også å gjelde eksisterande planar som skal vidareførast, kva planar som går ut og kva planar ein ser for seg skal utarbeidast i neste planperiode.

Innspel knytt til fagområde

Kultur og friluftsliv

Planstrategien gir ei oversikt over kva planar som skal utarbeidast i planperioden. Der går det fram at Kinn kommune skal utarbeide ein temaplan for kultur, idrett og friluftsliv i 2021-22. Kunnskapsgrunnlaget viser eit planbehov for ein kulturminneplan m/handlingsdel for forvaltning og

ein temaplan for idrett og friluftsliv i 2020-21. Kunnskapsgrunnlaget viser også behov for ein temaplan for deltaking og formidling av kunst og kultur i 2021-22. Det kjem ikkje klart fram kva kommunen tenkjer om planbehovet innan kulturfeltet. Skal temaplan for kultur, idrett og friluftsliv som er prioritert i planstrategien omhandle alle felt innan kultur og difor innehalde dei andre plantema som er skissert i kunnskapsgrunnlaget?

Vi oppmodar Kinn kommune å inkludere «plan for friluftslivets ferdselsårer» i planstrategien. Friluftslivets ferdselsårer er et nytt nasjonalt prosjekt (2019-2023) initiert av Klima- og miljødepartementet, leia av Miljødirektoratet. Ein eigen rettleiar for arbeidet finst på Miljødirektoratet sine nettsider.

Friluftslivets ferdselsårer er ei naturleg oppfølging av kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og Turskiltprosjektet. Begge prosjekta er naturleg å inkludere i kunnskapsgrunnlaget til planstrategien. Det same gjeld statleg sikra friluftslivsområder og andre tilrettelagte friluftslivsområder i kommunen.

Kommunen bør legge stor vekt på medverknadsprosessar i det vidare planarbeidet og utvikle gode modellar for samhandling innan kultur, idrett og inkludering og med frivillig sektor. Vi vil peike på viktige felt og grupper som er naturlege å inkludere i det overordna planarbeidet i kommunen:

- Frivillig sektor
- Kunst- og kulturinstitusjonar
- Det frie, profesjonelle feltet, utøvande og skapande kunstnarar innan ulike kunstformer.
- Integrering og inkluderingsperspektivet.
- Immateriell kulturarv, som stadnamn, tradisjonsmusikk, livsminne, tradisjonshandverk og annan handlingsboren kunnskap.
- Dokumentarv og dokumentasjon, som privatarkiv, kulturhistoriske foto, lyd- og filmdokumentasjon.
- Bibliotek skal gi tilgang til kultur, informasjon, kunnskap og eit godt læringsmiljø. Bibliotekstrategi Rom for demokrati og danning er grunnlag for den nasjonale bibliotekutviklinga 2020-2023, med mål om å vidareutvikle biblioteka som relevante og viktige kunnskapsinstitusjonar som skal bidra til folkeopplysning og danning for befolkninga.
- Møteplassar, som bibliotek, anlegg for idrett og friluftsliv, kulturbygg og dei møteplassane som vert skapt av frivillig aktivitet
- Digital kulturformidling
- Anleggsutvikling. Anlegg og arena for idrett, kultur og friluftsliv som er i tråd med regionale føringer og som del av heilskapleg samfunnsutvikling.

Vi oppmodar til samarbeid og dialog og bidreg med rettleiing på dei ulike fagfeltene innan kultur, idrett og friluftsliv, kulturarv, bibliotek, inkludering og integrering, frivilligsektor etter nærare avtale.

Samferdsle

Ved å utarbeide trafikktryggleiksplan aukar ein fokuset på trafikktryggingsarbeidet i kommunen. Planen er og ein føremon for tildeling av fylkeskommunale midlar tiltak på vegnettet. På bakgrunn av dette rår me kommunen til å prioritere å få på plass/rullere trafikktryggleiksplan i kommande planperiode.

Innovasjon og næringsutvikling

Det er positivt at næringsutvikling og innovasjon har fått ein sentral plass i planstrategien.

Regionale omsyn knytt til innovasjon og næringsutvikling ser ut til å vere ivareteke. Vi oppmodar til å følgje med på regional næringsplan for Vestland, som no er i prosess. Planprogrammet var nyleg ute til offentleg ettersyn, og mellom anna har grøn næringsutvikling eit særleg fokus her.

Innspel til Samfunnsdelen

Bakgrunn og høyring

Fellesnemnda for nye Kinn kommune sendte oppstartsvarsel med planprogram for samfunnsdelen på høyring 12.09.2018. Sogn og Fjordane fylkeskommune ga høyringssvar på planprogrammet den 30.05.2018. Sogn og Fjordane fylkeskommune fekk utkast til samfunnsdel på høyring 15.04.2019, og svara på denne høyringa i brev 16.05.2019. I høyringssvaret etterspurde vi at planen burde ha ei planomtale og handlingsprogram og at ein burde utvikle indikatorar for utvikling knytt til sentrale mål. I tillegg til desse planfaglege innspela la vår fråsegn vekt på tema klima, helse og velferd, kultur og folkehelse, samfunnssikkerheit og beredskap, Florø som regionsenter, kulturarv og vassmiljø.

På Kinn kommune si heimeside går det fram at Kinn fellesnemnd vedtok kommuneplanen sin samfunnsdel for 2020-2023 (32) den 4. september 2019. I saksdokumentet til politisk handsaming i Formannskapet i Kinn kommune den 03.09.2020 står det at vedtaket den 04.09.2019 var mellombels, og at ein etter dette jobba vidare. Formannskapet i Kinn kommune la samfunnsdelen ut på ny høyring den 03.09.2020. Korleis prosessen etter førre offentlege ettersyn har vore kjem ikkje tydeleg fram av saka vi no har fått på høyring. Kommunen har velt å gjere samfunnsdelen tilgjengeleg for gjennomlesing via det digitale verktøyet *Framsikt*. Vi visar til våre kommentarar om dette verktøyet i høyringssvar til planstrategien.

Planfaglege innspel

Om kopling til Utviklingsplan for Vestland fylke

Fylkestinget har vedtatt Utviklingsplan for Vestland fylke som er regional planstrategi. I planarbeidet har ein utvikla 4 hovudmål med strategiar:

1. Vestland som det leiande verdiskapingsfylket og nasjonal pådrivar for eit regionalisert og desentralisert Noreg.
2. Klima og miljø som premiss for samfunnsutvikling.
3. Lokalsamfunn som ramme for gode kvardagsliv i heile Vestland.
4. Like moglegheiter til å delta i verdiskaping

Vi meiner det er mange parallellar mellom målsettingane i regional utviklingsplan og målsettingane i samfunnsdelen til Kinn kommune. Det er spesielt positivt at Kinn har velt klima og miljø som ei sentral satsing. Her har kommunen og regionen parallelle målsettingar, som kan vere utgangspunktet for samarbeid i tida framover. Lokalsamfunnsutvikling og næringsutvikling er andre tema der kommunen og regionen har felles målsettingar.

Mål 4 i regional utviklingsplan har ein tydeleg ambisjon om å redusere sosial og økonomisk ulikskap. Dette perspektivet er vanskelegare å finne att i Kinn sine målsettingar, trass at kunnskapsgrunlaget viser at kommunen har utfordringar knytt til aukande ulikskap.

Kinn kommune har lagt FN sine utviklingsmål til grunn for arbeidet med planstrategi og samfunnsdel: Dette er positivt og i tråd med ambisjonane i regional utviklingsplan.

Innhald i planen

Samfunnsdelen følger opp dei tre satsingsområda som er definert i planstrategien ved å definere målsettingar og tiltak knytt til kvart satsingsområde. Hovudinntrykket er at det er god samheng mellom dei valte satsingsområda, og dei mål og strategiar som er valt. Kommunen har velt å ha relativt få mål i samfunnsdelen, noko som gjer samfunnsdelen til eit spissa dokument, som prioriterer ei tydeleg retning for innsatsen og utviklinga i kommunen.

Planomtale

I følge plan og bygningsloven § 4-2 skal *Alle forslag til planer etter loven skal ved offentlig ettersyn ha en planbeskrivelse som beskriver planens formål, hovedinnhold og virkninger, samt planens forhold til rammer og retningslinjer som gjelder for området.*

Vi kan ikkje sjå at utkast til samfunnsdel inkluderer planomtale. Også ved tidlegare høyring i saka har fylkeskommunen etterspurt at planen skal ha planomtale, utan at vi kan sjå at dette er teke til følge. Når planen manglar planomtale vert det vanskeleg for høyringspartane å få oversikt over prosessen knytt til utarbeiding av samfunnsdelen, og å sette seg inn i kva prosess som har vore knytt til vurderingar av ulike strategiar og prioriteringar for utviklinga. Høyringspartane får heller ikkje vite om krava til medverknad er oppfylt i prosessen.

Slik som samfunnsdelen er lagt fram, består han av eit sett mål og handlingsstrategiar. Vi saknar ei planomtale som gjer greie for hovudinnhaldet i målsettingane.

Arealstrategi

Samfunnsdelen skal legge føringar for utvikling av kommunen sitt areal. Arealstrategiane i ein kommuneplan skal ha eit langsiktig perspektiv og vere styrande for arealbruken. Samfunnsdelen har difor ein sentral funksjon i arealplanlegginga, og det er viktig at samfunnsdelen vert følgt opp i kommuneplanen sin arealdel.

Dette har Kinn løyst ved å utarbeide ein arealstrategi som gir hovudprinsippa for den langsiktige arealbruken i kommunen. Det hadde vore ein fordel om arealstrategien vart presentert med utgangspunkt i den same målstrukturen som samfunnsdelen. Ei slik tydeleggjering av dei strategiske grepa i arealstrategien, vil synleggjere prioriteringar og bidra til at det vert enklare å følge opp arealstrategien.

Å kople arealstrategien nærare opp til målstrukturen i samfunnsdelen vil også gjere det enklare å sikre at samfunnsdelen vert følgt godt opp i arealdelen. Fleire av dei mål og strategiar som no ligg inne i samfunnsdelen, og som er avhengige av god oppfølging i arealdelen, er ikkje konkretisert i arealstrategien. Dette gjeld mellom anna område knytt til naturmangfald, naturfare, overvatn, kulturminne, samferdsle og infrastruktur. Desse trema er sentrale interesseområde for regional planstyresmakt, og vi forventar at dei vert godt følgt opp i kommunen si arealplanlegging.

Vi saknar at arealstrategien gjer greie for det framtidige arealbehovet i kommunen, til dømes knytt til sentrale tema som bustad, handel og kommunale tenester. Dette etterspurde fylkeskommunen og i våre tidlegare fråsegn i saka.

Det er positivt at arealstrategien legg vekt på å styrke senter i lokalsamfunn og fortetting innanfor eksisterande utbygde område. I samheng med dette vektlegg ein også tilrettelegging for gåande og syklande og at ein skal styrke dei stadlege kvalitetane i sentrumsområda. Denne skildra satsinga er i tråd med dei føringane som ligg i regional [strategi for tettstadutvikling og senterstruktur 2018-2022](#) for Sogn og Fjordane. Under overskriftene *senterstruktur* og *bustadbygging* sett ein fleire føringar som kan vatne ut denne positive effekten. Å opne for å sjå Måløy, Raudeberg og Deknepollen som eit felles sentrumsområde er i strid med føringane som ligg i [handelsføresegn for Sogn og Fjordane](#), der Måløy er definert som regionsenter. Om sentrumsfunksjonar vert delt mellom desse tre stadene, vil det bidra til ei bilbasert utvikling og ein vil truleg ikkje lukkast med å fremme eit tydeleg kommunesentrum og regionsentrum i Måløy.

Knytt til bustadutvikling meiner vi arealstrategien legg for lite tydelege føringar. Det er positivt at ein definerer at ein skal satse på fortetting og meir aktivitet i Florø og Måløy, dette kan bidra til å styrke dei to kommunesentra, deira urbane kvalitetar og det tenestetilbodet som er lokalisert her. I tillegg legg strategien opp til at det skal vere tilgjengelege bustader og tomter i heile kommunen. I følgje kunnskapsgrunnlaget er kommunen i ein periode med folketalsnedgang, knytt til fråflytting og fødselsunderskot. Denne utviklinga gjer at det vil vere vanskeleg å lukkast med ein «både-og» strategi, der ein både skal fortette og samstundes realisere spreidd bustadbygging i heile kommunen. Arealstrategien bør difor vere tydeleg på at kommuneplanens arealdel(KPA) skal definere både sentrumsavgreinsingar og tettstadsavgreinsingar, og at nye bustadprosjekt som hovudregel skal vere lokalisert innanfor desse avgreinsingane i KPA. Ein bør i tillegg legge tydelege føringar for eventuell spreidd bustadbygging utanfor etablerte sentrum og tettstadar.

Handlingsdel

I tråd med PBL. §11-1, 4. ledd skal samfunnsdelen ha ein handlingsdel som fastsett korleis planen skal følgast opp i dei fire neste budsjettåra eller meir. Det ligg ikkje føre nokon handlingsdel ved høyring av samfunnsdelen, men i følgje framlegget skal kommunen sitt økonomi - og handlingsprogram utgjere handlingsdelen til kommuneplanen.

Vi vil rose kommunen for å sjå handlingsdelen i samanheng med økonomiplanen, og har tru på at dette kan bidra til god oppfølging av samfunnsdelen i konkrete løyvingar og prosjekt i økonomiplanen. Avgjerande for om dette vert ein suksess, er at ein faktisk lukkast med intensjonen om å legge samfunnsdelen til grunn for økonomiplanen. Vi saknar difor at samfunnsdelen legg tydelegare føringar for korleis denne oppfølginga skal skje.

Samferdsle, mobilitet og kollektiv transport

Fylkeskommunen viser til dei nasjonale måla som er nedfelt i *Statlege retningslinjer for samordna bustad-, areal- og transportplanlegging* som vart vedteken i 2014. Hensikta er at planlegging av utbyggingsområde og transportsystem skal legge til rette for mest mogleg effektiv og miljøvennleg transport slik at transportbehova kan reduserast.

I samfunnsdelen har kommunen teke inn dei nasjonale føringane som eit grunnlag og legg opp til stor vekt på betre utnytting og fortetting i allereie utbygde område, i tillegg til at gåande og sykklande har fått ei sentral rolle i arealstrategien. Det er positivt at kommunen har dette som målsetjing då dette vil vere med på å gjere det enklare å legge til rette for moglegheita for å gå og sykle til sentrale stader i kommunen, trygg skuleveg og moglegheitene for å nytte seg av kollektiv transport.

Me minner om at det er eit nasjonalt mål at åtte av ti skuleelevar skal gå eller sykle til skulen, og me rår difor til at det vert lagt vekt på trygge skuleveggar i samfunnsdelen.

Det er ressurskrevjande å etablere eit godt kollektivtilbod og trygge løysingar for dei som går og sykklar når busettinga er spreidd. Ein berekraftig kommune vil avhenge av gode sentrumsområde med kort avstand til viktige målpunkt som til dømes skole, kollektivtilbod og butikk. Difor er det positivt at slik ønska utvikling er vektlagt i arealstrategien.

Vi registrerer at det vert trekt fram utfordringar knytt til kollektivtilbod både på veg og sjø. Mellom anna behov for å utvikle moglegheita for dagpendling mellom Florø og Måløy for å sikre ein felles bu- og arbeidsregion. Det er viktig at kommunen har fokus på korleis samferdsel- og transporttiltak kan bidra til ein berekraftig samfunnsutvikling. Vidare er det positivt at kommunen også vurderer kollektivtilbodet som viktig for sosial deltaking og inkludering. I eit folkehelseperspektiv er eit tilgjengeleg kollektivtilbod ein viktig faktor.

Innovasjon og næringsutvikling

Det er ein positivt at næringsutvikling og innovasjon har fått ein sentral plass. Tema står fram som gjennomarbeidd og heilskaplege. Vi vonar at dette fokuset følgjast opp i arealdelen.

Regionale omsyn knytt til innovasjon og næringsutvikling ser ut til å vere ivareteke. Vi oppmodar om å følgje med på regional næringsplan for Vestland, som no er i prosess. Planprogrammet var nyleg ute til offentleg ettersyn, og mellom anna har grøn næringsutvikling eit særleg fokus her.

Kultur, idrett og inkludering

Vestland fylkeskommune har to gjeldande regionale planar på kulturfeltet. Regional plan for kultur - Kultur for alle 2019 - 2027 gjeld for gamle Sogn og Fjordane fram til ny regional plan for kultur vert vedteke for Vestland. Vi viser også til Premiss: Kultur. Regional kulturplan for Hordaland 2015 - 2025.

Vi viser også til Vestland fylkeskommune sitt vedtekne dokument; Anleggspolitikk og kriteria for tildeling av spelemidlar. Dokumentet har ikkje status som regional plan, men gir likevel føringar for bruken av spelemidlar som kommunen må vere kjend med.

Kunnskapsgrunnlag

Kommunen har utarbeidd eit godt kunnskapsgrunnlag. Ein har henta inn relevant kulturstatistikk der denne finst. Saman med eksisterande kunnskapsgrunnlag i vedtekne kulturminneplanar og planar for fysisk aktivitet gir dette eit godt bilete av kulturlivet i den nye kommunen.

Inkludering og integrering

Regional kulturplan har inkludering og frivilligheit som gjennomgåande tema. I samband med regionreforma overtok fylkeskommunen fleire nye integreringsoppgåver innan busetjing, kvalifisering, førebygging og frivilligheit frå inkluderings- og mangfaldsdirektoratet. Regjeringa la

fram forslag til ny integreringslov 24.04.2020. I arbeid med utviklingsplan for Vestland og dei påfølgande regionale planane vert det meisla ut regional politikk på integreringsfeltet. Dette er ein ny arena for tett samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen framover. I Kinn kommune har 12% av innbyggjarane innvandrarbakgrunn. Vi saknar inkludering og integrering som tydelegare tema i planstrategi og kommuneplanen sin samfunnsdel.

Kulturarv

Vestland fylkeskommune er regional sektorstyresmakt for kulturminne. Kulturminnelova sitt føremål § 1 seier mellom anna at: «*Kulturminner og kulturmiljøer med deres egenart og variasjon skal vernes både som del av vår kulturarv og identitet og som ledd i en helhetlig miljø- og ressursforvaltning. Det er et nasjonalt ansvar å ivareta disse ressursene som vitenskapelig kildemateriale og som varig grunnlag for nålevende og framtidige generasjoners opplevelse, selvforståelse, trivsel og virksomhet.*». Det er positivt at Kinn under satsingsområdet «attraktiv kystkommune» definerer mål om å ta vare på, formidle og forvalte kulturminne som ein ressurs for lokalsamfunna.

Vi viser til ny stortingsmelding om nye mål i kulturmiljøpolitikken:

<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/kulturmiljo/id2697943/>

Her vil vi spesielt peike på gjenbruk og istandsetting av kulturminne og kulturmiljø som er samfunnsnyttig både av omsyn til klima, ressursbruk og økonomi. Å finne god balanse mellom vern og utvikling er ei av desse utfordringane. Kulturminne er ressursar for å bygge samfunnet. Her har Kinn kommune ei viktig oppgåve med å ta vare på kulturarven som ressurs for kunnskap, oppleving, bruk og gjenbruk (sirkulær økonomi).

Målsettingar knytt til kulturarv og kulturmiljø bør følgast opp i arealstrategien og i arealdelen.

Kultur, frivillig og idrett

Vi viser til Nasjonale forventningar til planlegging 2019 - 2023 som forventar at kommunen inkluderer kulturfeltet i den kommunale planlegginga, dette gjeld kultur, frivillig og idrettsfeltet. Forventningsdokumentet forventar at «kommunane tek vare på kunst og kultur som ein del av den kommunale planlegginga, og legg til rette for eit fritt og uavhengig kulturliv.»

Det er positivt at ein under satsingsområdet attraktiv kystkommune definerer målsettingar knytt til kulturell infrastruktur og samarbeid om eit aktivt kulturliv. God kulturell infrastruktur gjennom den kulturelle grunnmuren, frivillig og profesjonell kultur sikrar innbyggjarane både oppleving, deltaking og gode møteplassar. Dette vil vere ein av byggesteinane i eit attraktivt bumiljø.

Målsettingane knytt til kultur, frivillig og idrett bør følgast opp i arealstrategien og arealdelen.

Folkehelse

Det er positivt at ein legg vekt på at innbyggjarane i Kinn skal ha gode tenester i alle livsfasar. Vi saknar likevel at målsettinga, som den tydelegaste sosiale målsettinga i samfunnsdelen, ser på folkehelse i breiare forstand.

Sjølv om satsingsområdet peikar på *alle livsfasar*, verker hovudmåla og strategiane å vere innretta mot helsesektoren. Vi saknar at ein har eit breiare blick enn dette, og vi saknar spesielt at born og unge er ei tydelegare målgruppe for arbeidet.

Eit viktig tema i dagens kommunale tenesteyting er samskaping av tenester, der ulike frivillige, brukar- og innbyggargrupper jobbar saman, ofte i samarbeid med det offentlege, for å skape gode tenester og aktivitet i kommunen. Slik samskaping kan bidra til innovasjon og betre tenesteyting, samstundes som ei viktig målsetting også kan vere å gjere tenestene meir kostnadseffektive. Ettersom kunnskapsgrunnlaget viser til økonomiske utfordringar bør dette siste også vere viktig for Kinn. Vi saknar at samfunnsdelen har tydelegare mål knytt til samskaping av tenester,

Utfordringsbilete peikar på aukande ulikskap i kommunen, med aukande utanforskap blant barn og unge og fleire born som veks opp i låginntektsfamiljar. Kinn opplever også demografiske utfordringar, knytt til feire eldre og færre unge innbyggjarar. Dette er tema vi i liten grad finn att i dei mål og strategiar som er prioriterte i samfunnsdelen. Vi saknar tydelegare mål knytt til reduksjon av ulikskap.

Under innsatsområdet «attraktiv kystkommune» har ein definert ei målsetting om å ha attraktive og tilgjengelege bustadtomter for alle. Å kjøpe ei bustadtomt med påfølgande bygging av eigen

bustad vil for mange vere uopnåeleg, då det krevjar økonomi og tidsbruk som ein del familiar eller enkeltpersonar ikkje har. Vi saknar at samfunnsdelen har ei tydeligare bustadsosial målsetting, der målet bør vere å sikre trygg bustad til alle. At bustaden skal vere trygg inneber at bustaden skal ha god standard og lokalisering, og kommunen må ha ein strategi for korleis ein kan sikre langsiktig bustad for familiar eller enkeltpersonar som har behov for hjelp for å sikre seg ein bustad. At *alle* skal ha tilgang på trygg bustad inneber at ein i planlegginga må ta omsyn til at dette behovet gjeld både for enkeltpersonar og familiar som elles har ulike bustadbehov. Ei målsetting i folkehelsearbeidet og det bustadsosiale arbeidet bør vere å redusere ulikskap og utanforskap. For ein barnefamilie bør målet for eksempel vere at familien skal sikrast ein langsiktig bustad i eit område og med ein standard som gjer det godt og trygt for barnefamilien å bu. Det bustadsosiale arbeidet bør følgast opp i arealstrategien og arealdelen, ved at kommunen sikrar gode og varierte bustadar for å dekke det bustadsosiale behovet i kommunen. Ein bør unngå geografisk opphoping av sosiale bustadar, og heller sikre gode bustadar i varierte nabolag.

Klima

Det er positivt at samfunnsdelen har ei hovudmålsetting som omhandlar at kommunen skal ta klimaansvar.

Vi vil rose kommunen for å sette seg eit ambisiøst mål om å vere ein nullutsleppskommune i 2030. Som del av oppfølginga av dette målet bør ein utvikle tydelege indikatorar som gjer grunnlag for evaluering undervegs mot målet.

Det er positivt at kommunen vil prioritere ein klima- miljø- og energiplan. Dette vil vere viktig for å følge opp satsinga i samfunnsdelen. For å lukkast med klimaarbeidet er det viktig at ein legg godt til rette for felles innsats på tvers av fag og sektor i kommunen. I utgangspunktet er det samfunnsdelen med handlingsdel som er det beste planverktøyet for å handtere denne type overordna problemstillingar. Når ein vel å utarbeide ein eigen plan for klima, miljø og energi bør ein sikre at denne vert tett kopla til samfunnsdelen og følgt opp i handlingsdelen. Fylkeskommunen vil gjerne bidra inn i prosessen knytt til ny plan for klima, miljø og energi.

Det er positivt at Kinn definerer ein strategi knytt til reduksjon av transportbehov. Dette kan vere eit viktig bidrag til å redusere utslepp av klimagassar. Avgjerder knytt til arealbruk og lokalisering i arealdelen er sentrale for å følgje opp denne strategien. I tillegg til å redusere transportbehovet er det viktig å legge til rette for at så mange som mogleg av den naudsynte transporten kan gjennomførast klimavenleg, ved bruk av kollektivt, sykkel, å gå og fossilfrie bilar. Arealdelen må følgje opp dette ved å legge til rette for infrastruktur for lading av elbil og elsykkel, samt god og samanhengande infrastruktur for gåande og syklande. Det er også positivt at planen sett som mål at hammene skal ha nullutsleppsteknologi.

Byggesektoren har viktige bidrag til utslepp av klimagassar. Det er positivt at ein sett mål om å ha kommunale bygg som er klima- og miljøvennlege. I tillegg til dette bør ein definere mål knytt til korleis klima- og miljømålsettinga skal følgast opp i byggesektoren meir generelt. Dette temaet bør følgast opp i arealstrategien.

Det er positivt at kommunen definerer mål om å tilpasse seg klimaendringane. I tillegg til å tilpasse seg ekstreme hendingar er det behov for å tilpassingar til dei klimaendringane som skjer langsamt over tid. Eksempel på dette er at klimaendringane er venta å føre med seg låste værsystem over tid, til dømes lengre periodar med mykje nedbør.

Det er positivt at arealstrategien definerer at ein skal styrke viktige blå-grøne samband mellom utbygging og nærliggande natur, rekreasjons og friluftsområde. Desse strukturane bør også sjåast i samheng med naturbaserte løysingar for handtering av overvatn.

Oppsummering

Hovudinntrykket er at kommunen har gjort eit godt arbeid med planstrategi og samfunnsdelen. Vi vil spesielt trekke fram den jobben kommunen har gjort for å etablere eit samanhengande og godt plansystem i den nye kommunen med god samheng mellom satsingsområda i planstrategien og samfunnsdelen. Det er positivt at ein har etablert ein arealstrategi som følgjer opp mange av måla og strategiane i samfunnsdelen. Det er også positivt at ein legg opp til ei tett kopling mellom

samfunnsdelen og økonomiplanen, ved at handlingsdelen skal inngå i økonomiplanen. Dette meiner vi vil kunne styrke oppfølginga av målsettingane i samfunnsdelen.

Vi har likevel nokre innspel som vi meiner kommunen bør ta omsyn til før endeleg vedtak av samfunnsdel. For det første meiner vi at samfunnsdelen må ha ei planomtale. Denne kan vere kortfatta, men bør gjere greie for hovudtrekka i planen og planarbeidet.

Vidare har vi gjennom fråsegna fremma fleire tema som vi meiner bør styrkast og tydeleggjerast i samfunnsdelen og arealstrategien, dette gjeld spesielt strategiar knytt til sentrumsutvikling, bustad, samferdsle, kultur, idrett og inkludering, folkehelse og klima.

Vi håper det vert teke omsyn til våre innspel i den vidare prosessen, og ønsker kommunen lukke til med det vidare planarbeidet!

Med helsing

Eva Katrine R. Taule
fagleiar

Mari Johansen Aune
rådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor inga handskriven underskrift

Sakshandsamarar:

Susanne Stølheim Aasen - INV Forvaltning og utgreiing

Grete Kathrine Jacobsen - Innovasjon og næringsutvikling

Gunhild Raddum - Mobilitet og kollektivtransport

Sissel Lillebø Aarseth - Avdeling for kultur, idrett og inkludering

Ida-Beate Mølmesdal - Seksjon for plan, klima og folkehelse

Kopi til:

FYLKESMANNEN I
VESTLAND

Njøsavegen 2